

MUŞ ALPARSLAN ÜNİVERSİTESİ
KURUMSAL AKADEMİK ARŞİV VE AÇIK ERİŞİM YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- Bu yönergenin amacı; Muş Alparslan Üniversitesi bünyesinde Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü standartlarına uygun bir Açık Erişim Sisteminin kurulması, Yükseköğretim Kurulu bünyesindeki Ulusal Akademik Arşiv Sistemine açık erişim standartlarına uygun veri sağlanması, üretilen akademik çalışmaların açık erişim standartlarına uygun olarak derlenmesi, arşivlenmesi ve korunması, atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sisteminde saklanmasıyla sağlanmasına ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi Muş Alparslan Üniversitesi mensuplarının, üniversitede çalıştıkları süre içinde gerçekleştirdikleri ve Muş Alparslan Üniversitesi'nce doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen tüm akademik çalışmaları kapsar. Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nin içeriği aşağıdaki materyallerden oluşur;

- a) Bilimsel dergilerde yayımlanmış makaleler,
- b) Yüksek lisans ve doktora tezleri,
- c) Konferans bildirileri,
- ç) Seminer metinleri,
- d) Teknik notlar,
- e) Proje sonuç raporları,
- f) Kitaplar,
- g) Kitap bölümleri,
- ğ) Patent, tescil edilmiş buluş, faydalı model belgeleri,
- h) Açık ders materyalleri,
- ı) Kitapların bibliyografik bilgisi,
- i) Bilimsel ve sanatsal faaliyetler vb.

Dayanak

Madde 3- Bu yönerge; 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4'üncü maddesinin (c) bendi ve 42'inci maddesinin (d) bendi ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının 36054236-806.02.04-12867 sayılı "Açık Bilim Açık Erişim ile Akademik Arşiv" konulu yazıya dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4- Bu yönergede geçen;

- a) Açık erişim: Araştırmacıların, bilimsel çıktıların tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık internet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,
 - b) Açık erişim sistemi: Üniversite mensuplarının ürettiği, bilimsel çıktıların dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, yasal sürelerle korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütününe içeren sistemini,
 - c) Kurumsal Akademik Arşiv: Muş Alparslan Üniversitesi bünyesinde oluşturulan makale, tez, bildiri vb. tüm akademik çalışmaların ulusal ve uluslararası standartlara uygun hale getirilerek dijital ortamda arşivlendiği yeri.
 - ç) Akademik çalışma: Muş Alparslan Üniversitesi mensuplarının oluşturduğu faaliyetleri ve aldıkları fonlar sonucu ortaya çıkardıkları tüm araştırma sonuçlarını,
 - d) Ambargo: Araştırma sonuçlarının 12 aya kadar erişime kapalı olmasını,
 - e) Daire Başkanlığı: Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığını,
 - f) Depolama: Bir üniversite mensubunun entelektüel katkı sağladığı akademik çalışmasını Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne depolama sürecini,
 - g) Kişisel Arşivleme: Muş Alparslan Üniversitesi mensubunun entelektüel katkı sağladığı çalışmasını Üniversitenin Açık Erişim Sistemi'ne depolamasını içeren süreci,
 - ğ) Muş Alparslan Üniversitesi Mensubu: Muş Alparslan Üniversitesi'nin personelini, yüksek lisans ve doktora öğrencilerini,
 - h) Rektör: Muş Alparslan Üniversitesi Rektörünü,
 - ı) Üniversite: Muş Alparslan Üniversitesini,
- ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Danışma Kurulu

MADDE 5- (1) Muş Alparslan Üniversitesi Rektörlüğü, Açık Erişim Sistemi danışma kurulunu oluşturur ve kurulun faaliyetlerinin yürütülmesini sağlar.

MADDE 6– (1) Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Yönergesini değerlendirmek, gerekli gördüğü hâllerde yönergeyi revize etmek veya değiştirme çalışmaları yapmak üzere Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulu adıyla bir kurul oluşturulur. Kurul; üç yıl için görev yapmak üzere Rektör veya Kütüphaneden sorumlu Rektör Yardımcısının başkanlığında; her fakülteden birer dekan yardımcısı, enstitülerden müdür yardımcısı, yüksekokullardan müdür yardımcısı, meslek yüksekokullardan müdür yardımcısı ve Öğrenci İşleri Daire Başkanı, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı ile Bilgi İşlem Daire Başkanından oluşur.

Görev süresi sona eren üyelerin yerine aynı usulle Rektör veya Kütüphaneden sorumlu görevli rektör yardımcısı yeni(den) atama yapar. Her eğitim öğretim yılı sonunda başkanın çağrısı üzerine salt çoğunlukla toplanır ve katılanların salt çoğunluğu ile karar alır.

(2) Üniversite Açık Erişim Sistemi Danışma Kurulunun Görev ve Sorumlulukları

- a) Üniversite bünyesinde Açık Erişim Sistemiyle ilgili politikaları belirlemek, mevzuat konusunda görüş bildirmek, güncelleme çalışmalarında bulunmak,
- b) Üniversite bünyesinde Açık Erişim Sistemi ve Kurumsal Arşiv konusunda akademik personel ve lisansüstü öğrencilerine tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri düzenlemek,
- c) Her eğitim öğretim yılı sonunda Üniversite bünyesindeki Açık Erişim Sistemi ve Kurumsal Arşiv çalışmalarını değerlendirmek ve raporlamak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Açık Erişim Sisteminde Sorumluluklar

MADDE 7– (1) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığının Sorumlulukları

a) Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4'üncü maddesinin (c) bendi “Yükseköğretim kurumları olarak yüksek düzeyde bilimsel çalışma ve araştırma yapmak, bilgi ve teknoloji üretmek, bilim verilerini yaymak, ulusal alanda gelişme ve kalkınmaya destek olmak, yurt içi ve yurt dışı kurumlarla işbirliği yapmak suretiyle bilim dünyasının seçkin bir üyesi haline gelmek, evrensel ve çağdaş gelişmeye katkıda bulunmaktır.” ve 42'nci maddesinin (d) bendi “Öğretim elemanlarının bilimsel yayınları için üniversitelerde ve Yükseköğretim Kurulunda özel arşiv tutulur.” Hükümleri kapsamında Üniversite Açık Erişim Sistemi'nin işletilmesi sürecinden sorumludur.

b) Üniversitesi mensuplarını Açık Erişim Sisteminden haberdar etmek amacıyla tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.

c) Akademik, idari personel ve öğrenciler tarafından üretilen, çalışmaların Kurumsal Arşiv aracılığı ile erişime sunulması, saklanması ve güvenlik altında tutulması için gerekli teknik alt yapı çalışmasını Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı ile birlikte yürütür.

ç) Öğretim elemanlarının ve lisansüstü programı öğrencilerinin Kurumsal Arşive aktardıkları çalışmaların girişlerinin kontrolünü sağlar. Gerekli durumlarda bu düzenlemeler için akademik, idari personel ve öğrenciler ile iş birliği yapar.

d) Kurumsal Arşiv çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla arşiv çalışmalarına yönelik yapılacak anlaşmalar ve iş birlikleri Rektörlük onayına sunulmak üzere, Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı tarafından yürütülür ve Rektör onayına sunulur.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığının sorumlulukları

MADDE 8 - (1) Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi yazılımının kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi, uzun dönem korunarak saklanması, güvenliğinin sağlanması ve Ulusal Akademik Arşiv Sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini yürütmektir.

MADDE 9- (1) Muş Alparslan Üniversitesi Mensuplarının Sorumlulukları

a) Bulunulan yıl içerisinde gerçekleştirdikleri bilimsel çalışmalarını, ambargo ve benzeri şartlar sebebiyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece, en geç ilgili öğretim yılı sonuna kadar Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne yüklemek için Kütüphane Daire Başkanlığına göndermekle sorumludur. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştirildikten sonra, patent yayını ile aynı tarihte depolanır.

b) Muş Alparslan Üniversitesi'nin yüksek lisans ve doktora öğrencileri tezlerini bitirdiklerinde, en geç bir ay içerisinde Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne yüklemek için Kütüphane Daire Başkanlığına göndermek zorundadırlar. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar, başvuru gerçekleştirildikten sonra patent yayını ile aynı tarihte depolanmak üzere Kütüphane Daire Başkanlığına gönderir.

c) Muş Alparslan Üniversitesi mensupları birden fazla kurumdan, birden fazla yazarın iş birliği ile yaptıkları çalışmaları Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne depolamak için yayımlandığı tarihten itibaren en geç 6 ay içerisinde Kütüphane Daire Başkanlığına gönderir.

ç) Muş Alparslan Üniversitesinin birden fazla mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın depolanması sorumluluğu birinci yazara aittir.

d) Muş Alparslan Üniversitesi mensubu, entelektüel katkı sağladığı tüm akademik çalışmalarının, ambargo ve benzeri şartlar sebebiyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece son sürümlerinin yasal şartlar çerçevesinde Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne depolanmasını onaylar.

Bilgi Kaynaklarını Yayımlama ve Yararlanma Hakkı

MADDE 10 – (1) Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'nde bilgi kaynaklarını yayımlama ve onlardan yararlanma hakkı, aşağıda belirlenen şartlarda gerçekleştirilir:

a) Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ndeki çalışmaların tam metinlerine serbest erişim, yazarın kararına ve yayının telif hakkı durumuna bağlıdır.

b) Muş Alparslan Üniversitesi mensupları, Açık Erişim Sistemi'nde kayıtlı çalışmalara Kütüphane Daire Başkanlığı vasıtasıyla bu yönergede belirtilen kurallar çerçevesinde erişilebilirler.

c) Muş Alparslan Üniversitesi mensupları, Üniversitede çalıştıkları veya öğrenci oldukları süre zarfında ürettikleri her türlü bilimsel çalışmayı TR-Dizin, WOS, Scopus, PubMed indekslerini hariç tutarak Açık Erişim Sistemi'nde arşivlenmek üzere Kütüphaneye iletirler.

ç) Telif hakkı üçüncü kişi veya kurumlarda olan yayınlar, telif hakkı şartlarına göre Muş Alparslan Üniversitesi Açık Erişim Sistemi'ne kaydedilir.

(2) Açık erişim / ambargo süresi sonunda açık erişim: Muş Alparslan Üniversitesi, araştırmalarını “açık erişim” seçeneği ile yayımlamak isteyen mensuplarını destekler. Yazarların yayıncılarla yaptıkları anlaşmalar ve depolama seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim, “kamuya açık erişim” ve “ambargo süresi sonunda açık erişim” (ambargo süresi 12 ayı geçmemelidir) olmak üzere iki başlıkta uygulanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönergenin Uygulanması ve Yürütülmesi

MADDE 11 - (1) Bu yönerge, Muş Alparslan Üniversitesi Senatosunca kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 12 - (1) Bu yönerge hükümlerini Muş Alparslan Üniversitesi Rektörü yürütür.